

MAKROøkonomi

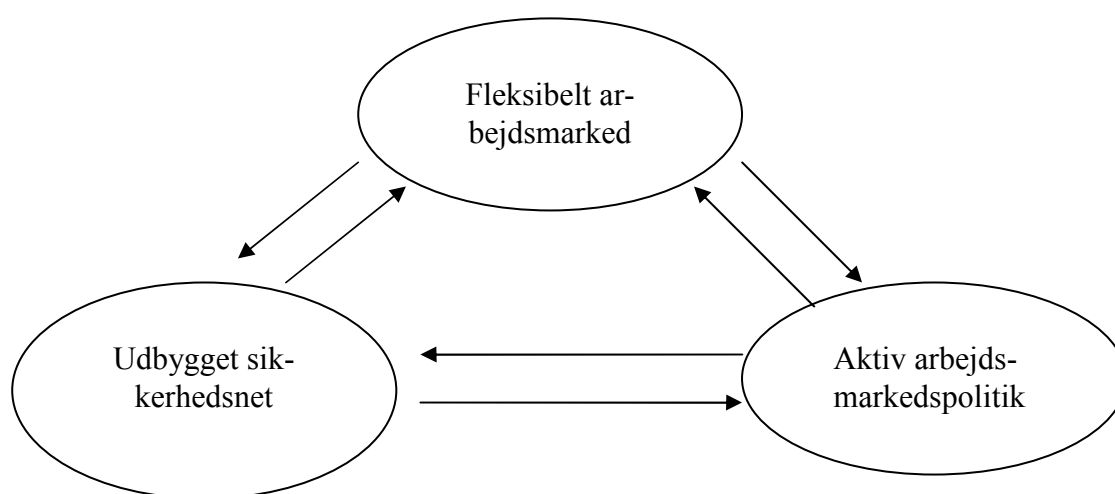
Kapitel 14 og 15 - Strukturpolitik og langsigtet økonomisk vækst

Vejledende besvarelse

Opgave 1

1. Forklar den danske Flexicurity model.

Flexicuritymodellen bygger på tre grundpiller, et fleksibelt arbejdsmarked, et veludbygget sikkerhedsnet og en aktiv arbejdsmarkedspolitik som illustreret i nedenstående figur.

Overordnet kan man sige, at flexicuritymodellen går ud på at modvirke det indkomsttab, der opstår ved ledighed, og samtidig skabe initiativer for, at ledige kan komme i nye jobs.

Udgangspunktet for flexicuritymodellen er udformningen af det danske arbejdsmarked, hvor det er arbejdsmarkedets parter, der fastlægger rammerne for løn - og arbejdsvilkår.

Det fleksible arbejdsmarked omhandler blandt andet

- *mobiliteten på arbejdsmarkedet, både den faglige mobilitet og den geografiske mobilitet og*
- *virksomhedernes muligheder for frit at ansætte og afskedige medarbejdere og for løbende at kunne tilpasse arbejdstiden og dens placering både på dagen og i løbet af året*
- *Fleksibiliteten i lønfastsættelsen, hvor lønfastsættelsen på det danske arbejdsmarked i dag langt mere decentralt, det vil sige lokalt på de enkelte virksomheder, end tidligere.*

Sikkerhedsnettet i Flexicuritymodellen består først og fremmest i

- *kompensationsgraden (det vil sige dagpengenes højde), der er relativ høj i Danmark specielt for lavindkomstgrupperne og*

- *kompensationstiden (det vil sige dagpengeperiodens længde), der i dag er 4 år i Danmark.*

Arbejdsmarkedet drejer sig i høj grad om

- *rådighedsregler, hvor der løbende er strammet op på reglerne for, hvornår den ledige reelt står til rådighed for arbejdsmarkedet*
- *jobcentre, der gennem løbende kontakt til den ledige målrettet skal arbejde mod at få vedkommende hurtigt tilbage i job.*
- *Aktivering, der skal bibehold og bibringe den ledige tilknytning til arbejdsmarkedet.*

Regeringen nedsatte i slutningen af 2007 en såkaldt arbejdsmarkedskommission, der skal forslå reformer, der styrker de offentlige finanser gennem en øget arbejdsindsats. I september 2008 fremlagde kommissionen en delrapport, der blandt andet foreslog en reduktion af dagpengeperioden og en reform af efterlønnen, der øger aldersgrænsen for, hvornår man kan få efterløn.

2. Hvorledes vil disse reformer påvirke Flexicuritymodellen?

Forkortelsen af dagpengeperioden øger fleksibiliteten på arbejdsmarkedet, idet det alt andet lige skulle få lønmodtagerne til hurtigere at acceptere et nyt job måske også til en lavere løn end ellers. Samtidig reducerer det dog sikkerhedsnettets. Da udtalelser fra både regering og fagbevægelse tyder på, at modellen skal ses som en samlet helhed er den samlede effekt på modellen således usikker.

En senere efterlønsalder vil alt andet lige øge det reelle arbejdsudbud og dermed øge fleksibiliteten på arbejdsmarkedet (det bliver nemmere at tiltrække kvalificeret arbejdskraft til den givne løn). Umiddelbart er en senere efterlønsalder ikke en del af sikkerhedsnettets, men hvis det bliver opfattet således af lønmodtagerne kan det virke på samme måde som en reduktion af dagpengeperioden.

Opgave 2

Vi så tidligere, at den strukturelle ledighed i Danmark er faldet fra midt i 1990'erne og til dag.

1. Hvorledes kan myndighederne og andre reducere den strukturelle ledighed?

Vi så tidligere, at den strukturelle ledighed afhænger af konkurrencen på færdigvaremarkedet, decentraliseringen af løndannelsen og fleksibiliteten på arbejdsmarkedet.

Myndighederne kan således

- *øge konkurrencen på færdigvaremarkedet fx ved*
 - *skærpede konkurrenceregler*
 - *øget frihandel og dermed konkurrence udefra*
- *Mere decentrale lønforhandlinger*
- *Øge fleksibiliteten på arbejdsmarkedet via fx*
 - *øge den faglige mobilitet*
 - *Reducere understøttelsesgraden*
 - *Stramme rådighedsreglerne*
 - *Lempe fyringsreglerne – der er lempelige*

- Lokale initiativer med henblik på at undgå flaskehalse
 - Øge den geografiske mobilitet
 - Øge arbejdsudbuddet (mindre lønpres)
 - Højere erhvervsfrekvens – der allerede er høj i international sammenligning
 - Reducere sygefraværet
 - Tidligere på arbejdsmarkedet
 - Senere fra arbejdsmarkedet

2. Hvorledes vil arbejdsmarkedskommissionens forslag om reduceret dagpengeperiode og reducerede muligheder for at gå på efterløn påvirke den strukturelle ledighed?

Som vi så ovenfor vil både en forkortelse af dagpengeperioden og en senere efterlønsalder øge fleksibiliteten på arbejdsmarkedet. Begge dele vil således reducere den strukturelle ledighed.

Opgave 3

Som den fremgår af nedenstående ligning kan den potentielle nationalindkomst Y_n opdeles i gennemsnitsproduktiviteten Y_n/N og arbejdsstyrken N – målt i antal arbejdstimer.

$$(1) Y_n = \frac{Y_n}{N} \cdot N$$

Væksten i den potentielle nationalindkomst kan således beregnes som væksten i produktiviteten plus væksten i arbejdsstyrken.

1. Hvordan kan gennemsnitsproduktiviteten Y_n/N øges?
 - Uddannelsespolitik
 - Tilpasse arbejdskraftens kvalifikationer til de efterspurgte kvalifikationer
 - Jo bedre uddannet man er, jo nemmere er man at omskole
 - Investeringer i ny teknologi
 - Øget IT kapitalintensitet
 - Bedre og mere IT- og kommunikationsudstyr for arbejdskraften at arbejde med
 - Anden kapitalintensitet
 - Bedre og flere maskiner mm. for arbejdskraften at arbejde med
 - Øget totalfaktorproduktivitet (TFP)
 - Smartere og mere effektive produktionsgange og bedre organisering
 - Udbygget infrastruktur

2. Hvordan kan arbejdsstyrken øges?
 - Øge arbejdsudbuddet
 - Højere erhvervsfrekvens – der allerede er høj i international sammenligning
 - Tidligere på arbejdsmarkedet
 - Senere fra arbejdsmarkedet (efterlønsalder og pensionsalder)
 - Mere fleksibelt arbejdsmarked, der øger det reelle arbejdsudbud
 - Øge den faglige mobilitet

- *Reducere understøttelsesgraden*
- *Stramme rådighedsreglerne*
- *Lempe fyringsreglerne – der er lempelige*
- *Lokale initiativer med henblik på at undgå flaskehalse*
- *Øge den geografiske mobilitet*